

Darba grupas par asistenta pakalpojuma pašvaldībā pilnveidošanu tikšanās protokols

2017.gada 14.februārī
Labklājības ministrijā, Skolas ielā 28, Rīgā

Vada: Muihņiece J., Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietniece.

Piedalās:

1. Aumale K., Rīgas Sociāli dienesta Asistenta pakalpojuma administrēšanas nodaļas vadītāja vietniece;
2. Balodis I., Invalidu un viņu draugu apvienības "Apeirons" pārstāvis;
3. Celmiņa E., Labklājības ministrijas Sociāli s iekārtošanas politikas departamenta direktore;
4. Čalāns J., Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas "SUSTENTO" pārstāvis;
5. Grabovska E., Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta vecākā referente;
6. Grīveris E., Labklājības ministrijas Sociāli s iekārtošanas politikas departamenta vecākais referents;
7. Grigīne-Drande V., Biedrības "Latvijas Bērniem ar kustību traucējumiem" pārstāve;
8. Henele M., Rīgas Sociāli dienesta Asistenta pakalpojuma administrēšanas nodaļas vadītāja;
9. Bīne I., Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības departamenta direktora vietniece vispārējās izglītības jomā;
10. Jackune I., Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienības pārstāve;
11. Kampenusa D., Labklājības ministrijas Sociāli s iekārtošanas politikas departamenta vecākā eksperte;
12. Karnīsis M., Latvijas Muguras smadzeņu bojājumu biedrības pārstāvis, eksperts;
13. Kosareva M., Izglītības un zinātnes ministrijas Finanšu departamenta direktore;
14. Mergupe-Kutraite Dz., Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības departamenta vecākā referente;
15. Niedra I., VSAC "Zemgale" pārstāve, eksperte;
16. Pētersone I., Izglītības un zinātnes ministrijas Nodrošinājuma un finanšu departamenta grāmatvede;
17. Rudzīte I., Latvijas Pašvaldību savienības padomniece veselības un sociālajos jautājumos;
18. Čatkovska I., Nodibinājuma "Fonds" pārstāve;
19. Veinberga D., Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas "SUSTENTO" pārstāve.

Protokolē: E. Grīveris

Darba grupas sanāksmes sākums: 15:00

Darba grupas mērķis: Izstrādāt priekšlikumus asistenta pakalpojuma pārveidošanai, lai izveidotu efektīvu, valsts budžeta iespējām un personu ar invaliditāti vajadzībām atbilstošu pakalpojumu.

Izskatāmie jautājumi:

- Izmaiņas darba grupas sastāvā.
- Vienotības par asistenta pakalpojuma pārvaldības attīstības modeļa komponentēm.
- Labklājības ministrijas (turpmāk – Ministrija) plānotās darbības 2017.gadā asistenta pakalpojuma pilnveidošanai (t.sk. Valsts kontroles ieteikumu ieviešana).
- Diskusijas.

J.Muihniece: Atklāj sanāksmi un iepazīstina ar darba grupas sanāksmes darba kārtību.

E.Celmiņa: Informē par Ministrijas plānotajām darbībām 2017.gadā, lai īstenotu Valsts kontroles ieteikumus par asistenta pakalpojuma pilnveidošanu.

Prezē Ministrijas sagatavoto asistenta pakalpojuma pārvaldības attīstības modeli, kurā tika izstrādāts, ņemot vērā iepriekšējo darba grupu sanāksmju rezultātus. Asistenta pakalpojuma attīstības modelis paredz, ka asistenta pakalpojums ir nodrošināms divos virzienos:

1. sniedzot asistenta pakalpojumu;
2. sniedzot pavadoma pakalpojumu.

Asistenta un pavadoma pakalpojums tiks saistīts ar personu ar invaliditāti iekārtošanu, darba tirgā. Asistenta pakalpojuma nodrošināšanā tiks iesaistīta Nodarbinātības valsts aģentūra (turpmāk – NVA), bet pavadoma pakalpojumu nodrošinās pārvaldības sociālais dienests. Asistenta pakalpojuma apjoms būs līdz 40 stundām nedēļā, bet pavadoma pakalpojumam piešķiramo stundu apjoms būs līdz 20 stundām nedēļā. Klienta vajadzību pēc asistenta un pavadoma pakalpojuma vērtēs un noteiks, izmantojot vienotu personas vajadzību un spēju novērtēšanas instrumentu. Personu grupas, kuras varētu saņemt asistenta pakalpojumu, būs nodarbinātās personas un bezdarbnieki darbības vecumā, kuriem ir noteikta I invaliditātes grupa redzes traucējumu dēļ I un II invaliditātes grupa ar kustību traucējumiem un garīga rakstura traucējumiem un bērni ar invaliditāti no 15 gadu vecuma, kuriem nepieciešama īpaša kopšana. Pavadoma pakalpojumu saņemtās tiks pašas personu grupas, kurām būs tiesības saņemt asistenta pakalpojumu un bērni ar invaliditāti no 1,5 gadu vecuma, kuriem ir nepieciešama īpaša kopšana. Pensijas vecumu sasniegušās personas varētu turpināt saņemt asistenta pakalpojumu, ja tām pakalpojums ticis piešķirts darbības vecumā un tās turpina strādāt. Asistenta pakalpojuma sniedzēji būs komersanti, nevalstiskās organizācijas un pārvaldības. Asistenta pakalpojuma sniedzēji uz darba līguma pamata nodarbinātu asistentu, kurš neformāli izglītības ietvaros apguvis apmācību programmu, kurā iekļautas tēmas par pirmās palīdzības sniegšanu, aprapi un ergonomiju. Atlīdzība profesionālajam asistentam būs jānosaka lielāka par minimālo stundas tarifa likmi. Personu ar invaliditāti īpašas locekles tiktu saglabāta iespēja sniegt asistenta pakalpojumu, tālā atlīdzība tiktu saglabāta esošajā līmenī, atbilstoši minimālajai stundas tarifa likmei normālā darba laika ietvaros. Personu ar invaliditāti īpašas locekles ir nosakāmi ierobežojumi, lai varētu sniegt asistenta pakalpojumu. Asistentu apmācības nodrošināšanā tiktu iesaistītas nevalstiskās organizācijas un NVA.

Informē par Ministrijas veiktajiem provizorisksajiem aprēķiniem par prognozēamo asistenta pakalpojuma saņēmēju strukturu, skaitu un finansējumu pakalpojuma nodrošināšanai.

Jautā darba grupas dalībniekiem, vai ir atbalstāma ideja par asistenta un pavadoma pakalpojumu nodalīšanu?

I.Gatkovska: Uzskata, ka no asistenta pakalpojuma saņēmēju loka nedrīkst izslēgt pensijas vecumu sasniegušās personas. Nepiekrīst viedoklim, ka asistenta pakalpojumam jābūt vērstam uz personu ar invaliditāti iesaisti darba tirgā. Uzskata, ka asistenta pakalpojumam jābūt pieejamam arī pensijas vecumu sasniegušām personām un personām, kuras nestrādā un nemeklē darbu.

E.Celmiņa: Aicina darba grupas dalībniekus vienoties par jautājumiem, kur darba grupas dalībnieku viedoklis sakrīt, un atsevišķi risināt jautājumus par to, kur viedokļi atšķiras. Informē, ka vēl ir jāprecizē asistenta pakalpojuma mērķis, kurā aktivitātēs nodrošināms pakalpojums,

klientu loks, finansēšanas principi un tas, kurš nosaka asistenta pakalpojuma apjomu. Jārod risinājums arī par to, vai pavadonim ir apmaksājams gaidīšanas laiks periods, kad persona ar invaliditāti saņem institūcijas pakalpojumu, kādi būtu jānosaka ierobežojumi personu ar invaliditāti Tīmenes locekļiem, asistenta pakalpojuma sniegšanai. Jāturpina diskusija arī par to, vai asistenta pakalpojums izglītības iestādē ir saglabājams kā atsevišķs pakalpojums, vai integrējams asistenta pakalpojumā pašvaldībā. Ministrijas ieskatā šis pakalpojums ir saglabājams izglītības iestādē, kā atbalsts bērniem izglītības vajadzību nodrošināšanai, izvērtējot viņu vajadzības izglītības iestādē.

I.Bīne: Informē, ka Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk – IZM) ieskatā asistenta pakalpojums izglītības iestādē ir jānodrošina vienas nozares ietvaros, jo normatīvajos aktos asistenta pakalpojums ir definēts kā sociālais pakalpojums. Informē, ka IZM savu viedokli par asistenta pakalpojumu izglītības iestādē ir paudusi vēstulē, ko šī gada februārī nosūtīja Ministrijai, un pie šī viedokļa pieturas.

V.Grīne-Drande: Uzskata, ka bērniem no 1,5 līdz 5 gadu vecumam ir piemērots pavadīt pakalpojums, bet no 5 gadu vecuma ir jābūt iespējai saņemt asistenta pakalpojumu līdz 40 stundām nedēļā, jo pavadīšanas pakalpojums nenodrošinās iespēju bērnam pilnvērtīgi integrēties sabiedrībā un saņemt nepieciešamos pakalpojumus.

Uzskata, ka asistenta pakalpojumu izglītības iestādē ir jānodrošina attiecīgajai izglītības iestādei, jo izglītības iestādes vadītāja kompetencē ir organizēt iestādes darbu, lai bērni varētu saņemt viņiem nepieciešamo atbalstu izglītības procesā. Ja asistenta pakalpojumu nodalīs no izglītības iestādes kompetences, tad skolām vairs nebus nekādas atbildības par bērniem ar īpašām vajadzībām nepieciešamā atbalsta nodrošināšanu izglītības procesā.

I.Balodis: Uzskata, ka asistentiem būtu vieglāk atskaitīties par pakalpojuma sniegšanu, ja asistenta pakalpojumus pašvaldībā un izglītības iestādē nodrošinātu vienas sistēmas ietvaros. Bērnu ar invaliditāti Tīmenēm nav svarīgi, kā tiek administrēti finanšu līdzekļu pakalpojuma nodrošināšanai, bet svarīgi ir tas, lai pakalpojums ir viegli administrējams un bērniem tiek nodrošināts atbilstošs pakalpojums.

I.Niedra: Uzskata, ka praksē attaisnojas tāds pakalpojuma nodrošināšanas modelis, kurā sociālā dienesta nodrošinātais asistents pavadā bērnu līdz izglītības iestādei, bet izglītības iestādē ar bērnu strādā citi asistenti.

M.Karņiis: Uzskata, ka asistenta pakalpojums izglītības iestādē šobrīd strādā labi un to nevajag integrēt asistenta pakalpojumā pašvaldībā. Bērnu ar invaliditāti mīmiņas nevarēs paņemt sameklēt savam bērnam asistentu, kurš strādātu ar bērnu izglītības iestādē.

I.Gatkovska: Pauž neapmierinātību ar to, ka spēkā esošais normatīvais regulējums ļauj valsts apmaksātu asistenta pakalpojumu izmantot tikai Latvijas teritorijā. Cilvēkiem ar invaliditāti, kuriem nepieciešams asistenta pakalpojums, ir vajadzība pārvietoties ārpus Latvijas.

E.Celmiņa: Informē, ka Ministrijai nav konceptuālu iebildumu tam, lai asistenta pakalpojumu esošā pakalpojuma apjoma ietvaros varētu izmantot ārpus Latvijas teritorijas. Gatavojot priekšlikumus izmaiņām normatīvajā regulējumā par asistenta pakalpojuma pilnveidošanu, tiks pieņemti atbilstīgi pasākumi.

J.Muižniece: Apliecinā Ministrijas viedokli, ka asistenta pakalpojums izglītības iestādē ir jānodrošina izglītības iestādei. Norāda, ka jautājums par asistenta pakalpojuma izglītības iestādē turpmāku nodrošināšanu būs jāiesniedz izskatīšanai un lemjšanai Ministru kabinetā. Atgādina, ka darba grupas uzdevums ir sniegt priekšlikumus tādā asistenta pakalpojuma modeļa izveidošanai, kurā gan finansēli, gan administratīvi, gan no cilvēkresursu viedokļa ir īstenojams.

V.Grīne-Drande: Apliecinā, ka virzība uz profesionāla asistenta pakalpojuma ieviešanu ir atbilstīga. Vēl uzmanību uz to, ka personu ar invaliditāti Tīmenes locekļiem, kuri apgādā asistentu apmācību programmu, arī ir jābūt iespējai kārtot par profesionāliem asistentiem ar atbilstošu atalgojumu.

V.Grīne-Drande, I.Balodis, I.Niedra: Uzskata, ka asistentu apmācībai būtu nepieciešamas vismaz 24 akadēmiskās stundas.

Protokollēja ----- (E.Grīveris)
(Paraksts)